

HIILINEUTRAALI PARTIO 2030 SUUNNITELMA

Versio	1.0
Hyväksyntä	29.11.2020
Omistaja	Vastuullisuusryhmä
Päivityssykli	2-3 vuoden välien
Työryhmä	Kestävä kehitys partiossa -projektiryhmä 2019- 2020.

HIILINEUTRAALI PARTIO 2030 SUUNNITELMA

Tässä suunnitelmassa on esitelty keinoja, joilla partiolaiset voivat kantaa oman vastuunsa ilmastonmuutoksen torjumisesta, ja joilla Suomen partio toiminnasta voidaan tehdä hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä.

Suunnitelmassa on mukana toimenpiteitä, joilla kartutetaan tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavaa tietopohjaa ja resursseja, pienennetään partion hiilijalanjälkeä ja kasvatetaan partion hiilikädenjälkeä. Suunnitelmassa esitetään keinoja myös siihen, miten kaikki partiolaiset saadaan sitoutuneeksi tavoitteen saavuttamiseksi ja miten tavoitteen etenemistä voidaan seurata ja mitata.

Hiilineutraalia partiota toteutettaessa on varmistettava, että kaikki päästövähennystoimet ovat kestävä kehityksen periaatteiden mukaisia eli ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä.

Esitellyt toimenpiteet voidaan ottaa osaksi partio toimintaa partion vuosittaisessa toiminnansuunnitteluprosessissa. Suunnitelmassa on otettu kantaa myös siihen, miten esitetyt toimenpiteet voidaan tarvittaessa päivittää. Suunnitelma ei ole lopullinen, vaan siinä esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet arvioidaan, mitataan ja tarvittaessa päivitetään jopa vuosittain tietotaidon karttuessa.

Suunnitelmassa on myös esitetty, miten tavoitteen saavuttamista on arvioitava vuonna 2025 sekä vuonna 2030 ja mihin jatkotoimiin on tavoitteen saavuttamisen jälkeen ryhdyttävä. Suunnitelman hyväksyy Suomen Partiolaisten partioneuvosto, jatkossa dokumentin päivityksestä vastaa ja sen toimeenpanosta huolehtii Suomen Partiolaisten yhteiskuntasuhteiden toiminnanala.

Johdanto

Ilmastonmuutos on tutkijoiden mukaan suurin planeettaamme uhkaava ongelma. Ihmistoiminnasta johtuva maapallon ilmakehän hiilidioksidipitoisuuden nousu on johtanut siihen, että maapallon keskilämpötila on noussut jo noin asteen verrattuna esiteolliseen aikaan. Hallitusten välisen tutkijoiden ilmastopaneelin mukaan yli 1,5 asteen lämpeneminen johtaa peruuttamattomiin ja hyvin vakaviin kielteisiin seurauksiin niin ihmisen sosiaalisessa, taloudellisessa kuin ekologisessakin ympäristössä. Siksi vuonna 2015 maailman valtiot sopivat Pariisissa maapallon lämpenemisen rajoittamisesta 1,5 asteeseen. Nyt jokaisella valtiolla ja niissä asuvilla ihmisillä on velvollisuus vähentää päästöjään ja muuttaa elämäntapansa 1,5 asteen tavoitteen saavuttamiseksi.

Me partiolaiset haluamme kantaa oman vastuumme yhteisestä tavoitteesta. Olemme liikkeemme yli satavuotisen historian aikana näyttäneet, millä voimalla voimme muuttaa yhteiskuntaa. Partion perustaja Robert Baden-Powell ohjeisti maailman ensimmäisiä

partiolaisia kehottamalla heitä jättämään maailman tuleville sukupolville hieman parempana kuin he sen itse löysivät. Tänä päivänä Baden-Powellin ohje kehottaa partiolaisia torjumaan ilmastonmuutosta. Partion pitää nyt pystyä kasvattamaan ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen; muuten liikkeemme ei täyty tehtäväänsä tämän vuosisadan olosuhteissa.

Ilmastonmuutos nousi vuoden 2018 nuorisobarometrissa lasten ja nuorten suurimmaksi huolenaiheeksi. Partiolaisten on vastattava huoleen toimimalla arvojensa ja tavoitteidensa mukaisesti eli luontoa rakastamalla, ympäristöä suojelemalla sekä kasvattamalla lapsista ja nuorista aktiivisia kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäseniä. Jos emme toimi nyt, petämme jäsenistömme, emmekä kanna vastuuta yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvoinnista.

Yhdessä voimme hillitä ilmastonmuutosta monilla tavoilla. Ensiaskel on partiotoiminnan omien päästöjen vähentäminen. Pysyäksemme 1,5 asteen tavoitteessa voi ihmiskunta päästää ilmakehään enää vain rajallisen määrän hiilidioksidia. Jos päästöt jatkuvat samanlaisina kuin nyt, tuo määrä hiilidioksidia vapautuu ilmakehään alle 10 vuodessa. Meidän partiolaisten on kysyttävä itseltämme, kuinka ison osuuden ihmiskunnan yhteisistä päästöistä kehtaamme aiheuttaa omalla toiminnallamme. Tavoitteenamme on pienentää partiotoiminnan hiilijalanjälkeä, niin että partiotoiminta on hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä, eli toimintamme hiilipäästöt vastaavat toimintamme sitoman hiilen määrää ja nettovaikutus ilmastoon on neutraali. Näin partiotoiminta ei kiihdytä ilmastonmuutosta.

Oman toiminnan lisäksi partiolaiset vaikuttavat yhteiskuntaan. Siksi on yhtä lailla tärkeää, että kasvatamme omaa hiilikädenjälkeämme. Se tarkoittaa sitä, että partiolaiset vaikuttavat toiminnallaan ja esimerkiksi ilmastonmuutosta hillitsevästi muun muassa kodeissaan, opinnoissa ja työpaikoilla sekä laajemmin yhteiskunnan jäsenenä ja kuluttajina. Kokonaisuudessaan kaiken partion ilmastonmuutoksen vastaisen työn tulee tukea muussa yhteiskunnassa tapahtuvaa ilmastotyötä. Partiolaiset haluavat osaltaan edistää Suomen oman hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.

Myös partion uusi strategia 2021–2026 ohjaa meitä toimimaan aktiivisesti omissa yhteisöissämme ja hillitsemään ilmastonmuutosta. Tässä suunnitelmassa esitetään keinoja, joilla Suomen Partiolaiset pyrkii sekä pienentämään omaa hiilijalanjälkeään että kasvattamaan hiilikädenjälkeään ja tulemaan hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä.

1. Hankitaan tarvittavat resurssit

Ensimmäinen askel hiilineutraalin partion rakentamisessa on tarvittavien resurssien hankinta. Suomen Partiolaisten on parannettava omaa osaamistaan ja toimintaansa sekä kasvatettava myös taloudellisia resursseja, jotta hiilineutraaliustavoite voidaan saavuttaa.

Partion tulee kasvattaa tietotasoaan ja kerätä informaatiota siitä, mitkä ovat Suomessa partiotoiminnan tämänhetkiset päästöt ja miten niitä voidaan hillitä. On tärkeää selvittää myös partiokasvatuksen vaikuttavuutta suhteessa ilmastonmuutoksen hillintään.

Partion on suunnitelmallisesti ryhdyttävä lisäämään sekä työntekijöiden että vapaaehtoisten toimijoiden ja kaikkien partiolaisten ilmastonmuutoksen hillintään liittyvää osaamista.

Partion on osoitettava ilmastonmuutosta hillitsevälle toiminnalle aiempaa enemmän resursseja. Ilmastonmuutoksen hillintä on otettava huomioon kaikessa partiotoiminnassa. Partion nykyisen rahoituksen uudelleen ohjauksen lisäksi on etsittävä myös lisärahoitusta ulkoisista rahoituslähteistä, kuten säätiöiltä ja yrityksiltä.

Partion on solmittava tavoitteen saavuttamisen kannalta vaikuttavia kumppanuuksia, jotka voivat tukea partiota hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa sekä taloudellisesti että osaamisellaan.

Keinovalikoima:

- > osoitetaan työntekijäresurssia tiekartan toteuttamisen mahdollistamiseksi
- > lasketaan partiotoiminnan hiilijalanjälki esim. tilattuna tutkimuksena tai opinnäytetyönä
- > selvitetään partiokasvatuksen vaikuttavuutta osana strategian mittareita
- > hankitaan tarvittavat kumppanit ja rahoitus
- > koulutetaan työntekijöitä ja vapaaehtoisia aiempaa paremmin sekä uusilla koulutuksilla että sisällyttämällä ilmastonmuutoksen hillintä osaksi olemassa olevaa partion koulutusjärjestelmää

2. Pienennetään partion hiilijalanjälkeä

Hiilineutraali partio on tavoitteena mahdollinen. Partiotoiminta ei ole mitenkään perustavanlaatuisesti sellaista, ettei sitä voisi tehdä vähäpäästöisesti. Viikkotoimintaan ja retkeilyyn kuulu toki tällä hetkellä paljon saastuttavia tapoja, mutta niitä voidaan muuttaa ilman että toiminnan perusluonne muuttuu. Järjestämällä partiotoiminnan Suomessa hiilineutraalisti, kannamme vastuumme koko ihmiskunnan yhteisen tavoitteen saavuttamisesta.

Koska partiotoiminta on hyvin moninaista myös partiotoiminnan päästöt muodostuvat hyvin erilaisista lähteistä. Partiotoiminnasta syntyy päästöjä kaikilla partion eri tasoilla lippukunnista keskusjärjestöön.

Lippukunnissa päästöjä syntyy muun muassa lippukunnan kiinteistöjen (kolot ja kämpät) ja veneiden käyttämästä energiasta. Myös lippukunnan toiminnasta syntyy päästöjä. Viikkotoiminnassa, retkillä, leireillä ja purjehduksilla päästöjä syntyy muun muassa ruokailusta, liikkumisesta ja tapahtumiin hankituista kulutustarvikkeista.

Myös piirien ja FiSSc:n toiminnassa päästöjä syntyy kiinteistöistä, kuten piirien toimistoista, sekä leireistä, tapahtumista ja koulutuksista, joita piirit ja FiSSc lippukunnille järjestävät. Vaikka piireillä ja FiSSc:llä ei ole varsinaista viikkotoimintaa, järjestävät ne kuitenkin osallistujamäärältään suurempia tapahtumia. Suuremman osallistujamäärän

myötä myös tapahtumakohtaiset päästöt luonnollisesti kasvavat. Usein piirien ja FiSSc:n toiminta-alueet ovat hyvin laajoja, jolloin myös tarve liikkumiselle ja siten myös liikkumisen aiheuttamat päästöt kasvavat.

Keskusjärjestön toiminnan päästöt muodostuvat muun muassa Partioaseman kiinteistön päästöistä sekä järjestettyjen tapahtumien, kuten finnjangboreiden, kokousten ja koulutusten päästöistä. Keskusjärjestö kattaa koko Suomen ja myös kansainvälisen yhteistyön, joten myös liikkumisesta syntyy merkittävästi päästöjä.

Partiolaisten tulee vähentää päästöjä kaikilla partion tasoilla ja kaikessa partiotoiminnassa. Tämä ei tarkoita partiotoiminnan lopettamista tai edes vähentämistä, vaan sen tekemistä eri tavalla: vähäpäästöisesti. Vaikuttavimmat tulokset saadaan aikaan niillä partiotoiminnan osa-alueilla, joilla päästöt ovat suuria ja päästöjen vähennyspotentiaali merkittävä. Päästövähennyksillä, kuten parannuksilla energiatehokkuuteen, voidaan saavuttaa myös merkittäviä taloudellisia säästöjä.

Hiilineutraaliutta tavoiteltaessa on partion myös tarkasteltava mahdollisuutta kompensoida ne päästöt, joita ei voida vähentää. Kompensointi on kuitenkin vasta viimesijainen keino ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Ensisijaisesti partio pyrkii tekemään päästövähennyksiä ja käyttämään kompensatioita vasta toissijaisena keinona. Kompensointia voidaan toteuttaa sekä partiolaisten omilla hankkeilla että kompensatioita ostamalla. Partion tulee jatkuvasti pyrkiä vähentämään päästöjään siten, että tulevana vuosina kompensoitavaa on edellistä vuotta vähemmän.

On myös hyvä muistaa, että partiolaiset eivät suinkaan ole yksin torjumassa ilmastonmuutosta. Koko Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta. Kuntien ja seurakuntien päästövähennystavoitteet ovat samansuuntaisia kuin partiolla.

Keinovalikoima:

- > luovutaan fossiilisen energian käytöstä partion kiinteistöissä ja mahdollisuuksien mukaan veneissä sekä muissa kulkuneuvoissa, mukaan lukien fossiilienergialla tuotettu sähkö
- > kasvatetaan partion kiinteistöjen ja veneiden energiatehokkuutta, sekä tehostetaan tilojen käyttöä
- > järjestetään mahdollisimman vähäpäästöisiä partiotapahtumia ja tavoittelemme, että partion tapahtumat järjestetään hiilineutraaleina
- > otetaan käyttöön Kestävästi partiossa -tunnus
- > keskusjärjestö tarjoaa kaikkiin soveltuviin koulutuksiin etäosallistumismahdollisuuden ja kannustaa ja tukee piirejä ja FiSSc:ä toimimaan samoin
- > tarjoillaan partiotapahtumissa vähäpäästöistä ruokaa
- > keskusjärjestö, piirit ja FiSSc päivittävät hankintaohjeitaan siten, että ne ohjaavat vähäpäästöisiin ja perusteltuihin hankintoihin
- > kasvatetaan partion hiilinieluja ja -varastoja hoitamalla partion hallinnoimia metsiä kestävästi

- > keskusjärjestö, piirit ja FiSSc päivittävät matkakustannusten korvauskäytäntöjä siten, että ne ohjaavat vähäpäästöiseen liikkumiseen
- > kompensoidaan kaikki ne partion päästöt, joita ei saada vähennettyä

3. Kasvatetaan partion hiilikädenjälkeä

Partio on kasvatusjärjestö, jonka tavoitteena on kasvattaa jäsenistään aktiivisia kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäseniä. Ilmastokriisin estämiseksi partion tulee pyrkiä kasvattamaan kansalaisia, joilla on työkaluja toimia itse ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja auttaa myös muita toimimaan yhteisen tavoitteen eteen.

Partiokasvatuksen tavoitteena tulee olla myös auttaa lapsia ja nuoria ymmärtämään länsimaiden erityinen historiallinen vastuu ilmastonmuutoksen torjunnassa ja ilmastonmuutoksen vaikutukset globaalin oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.

Partio-ohjelmassa ilmastoasiat ovat jo nyt esillä monissa eri ikäkausien aktiviteeteissa. On tärkeää että ilmastokasvatus on nousujohteista ja jokaiselle ikäkaudelle on tarjolla ikätasoa vastaavaa ilmastoaiheista ohjelmaa. Partiokasvatuksella on huolehdittava siitä, että partiolaiset saavat riittävät tutkittuun tietoon perustuvat tiedot ja taidot ilmastonmuutoksesta ja sen hillinnästä. Ilmastonmuutoksen torjumisen lisäksi partiolaisille tulee opettaa tarvittavat tiedot ja taidot myös ilmastonmuutoksen seurauksiin sopeutumisesta. Nämä tulee huomioida myös partion koulutusjärjestelmässä, sekä partion työntekijöille tarjottavissa koulutuksissa.

Ilmastoahdistus on nuorten keskuudessa yleistä. Partion tulee olla harrastus sekä vapaaehtoistyö, joka antaa lapsille ja nuorille taitoja ja mahdollisuuksia käsitellä omia ilmastonmuutokseen liittyviä tunteita. Partiokasvatuksella pyritään kanavoimaan ilmastonmuutokseen liittyvät tunteet ilmastonmuutosta hillitsevään toimintaan.

Suomen Partiolaiset näyttävät ilmastonmuutoksen vastaisilla toimillaan esimerkkiä myös muiden maiden partiolaisille. Partiolaiset ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa partion maailmanjärjestöjen ja muiden maiden kansallisten partiojärjestöjen kanssa. Teemme ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi yhteistyötä muiden maiden partiolaisten kanssa ja vaikutamme siten, että partiolaiset ympäri maailmaa ryhtyvät tekemään kunnianhimoisempaa ilmastotyötä.

Ilmastonmuutosta hillitsevä toiminta on huomioitava vahvasti myös partion yhteiskunnallisessa vaikutustyössä. Partiolla on Suomen suurimpana nuorisoliikkeenä merkittävä vastuu siinä, että toimimme, viestimme ja vaikutamme yhteiskunnassa ilmastonmuutosta hilliten.

Keinovalikoima:

- > päivitetään partio-ohjelman ympäristökasvatussisällöt asiantuntijakumppaneiden tuella
- > lisätään ilmastonmuutoksen torjunta olennaiseksi osaksi partion koulutusjärjestelmää
- > järjestetään säännöllisesti partion vastuullisuuskoulutusta jäsenistölle

- > tarjotaan partion työntekijöille ja luottamushenkilöille koulutusta ilmastotyöstä
- > tuetaan lippukuntien ilmastoyhteistyötä kuntien ja seurakuntien kanssa
- > tehdään ilmastomuutoksen hillinnässä yhteistyötä muiden maiden partiolaisten kanssa ja kannustetaan omalla esimerkillä sekä vaikuttamistyöllä myös muiden maiden partiolaisia kunnianhimoiseen ilmastotyöhön
- > edistetään ilmastomuutoksen torjuntaa yhteiskunnassa

4. Miten saadaan kaikki mukaan

On erittäin tärkeää, että partiolaiset kaikilla partion tasoilla ovat sitoutuneet hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen. Kaikkien partiolaisten mukaan saamiseksi on sekä kannustettava että tuettava. Lippukuntia, piirejä ja FiSSc:iä on tuettava ja varmistettava että heillä on tarvittava osaaminen sekä helposti seurattavia ohjeita hiilipäästöjen hillitsemiseksi.

Hiilineutraaliustavoitteessa on huomioitava toteutettavien askelien käyttöönoton helppous lippukuntien, piirien ja FiSSc:n kaikilla toiminnan aloilla. Kaikille partiolaisille on annettava mahdollisuus keksiä ja toteuttaa omia ideoitaan siitä, miten ilmastomuutosta hillitseviä keinoja toteutetaan partiossa.

Tuetaan keskusjärjestön, piirien, FiSSc:n ja lippukuntien yhteistyötä hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi ja varmistetaan, ettei partion eri tasoilla tehdä päällekkäistä työtä. Keskusjärjestö koordinoi piirien ja FiSSc:n ilmastotyötä ja huolehtii siitä, että toimet ovat yhteneväisiä.

Kiittäminen on suuri osa partiota ja haluamme, että merkittävät ilmastotoimet huomioidaan niiden ansaitsemalla tavalla muiden ansioiden rinnalla. Tällä tavalla voidaan myös tuoda hyvin esille partiossa toteutettuja ilmastotoimia.

Keinovalikoima:

- > piirit ja FiSSc nimeävät henkilön tai ryhmän, joka on vastuussa hiilineutraaliussuunnitelmasta keskusjärjestön tukemana
- > keskusjärjestö, piirit ja FiSSc kehittävät omat suunnitelmat hiilineutraaliuden saavuttamiseksi suunnitellussa aikataulussa ja näistä suunnitelmista raportoidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain
- > järjestetään kaikille partiolaisille avoin ideakilpailu partion hiilijalanjäljen pienentämiseksi ja hiilikädenjäljen suurentamiseksi
- > tuetaan lippukuntia matkalla hiilineutraaliuteen
- > perustetaan ilmastorahasto, josta lippukunnat, piirit ja FiSSc voivat hakea rahoitusta tapahtumien järjestämiseen ilmastoystävällisesti
- > korostetaan ilmastotoimia partio-ohjelmassa ja ohjelmapainotuksissa

5. Tavoitteiden saavuttamisesta viestiminen

Varmistetaan, että jokaisella partiolaisella on mahdollisuus seurata partion ilmastotoimien etenemistä helposti ymmärrettävässä ja saavutettavassa muodossa. Tämä

on tärkeää myös sen kannalta, että jokainen partiolainen on sitoutunut tavoitteen saavuttamiseen.

Huolehditaan siitä, että Suomen Partiolaiset viestii hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisesta kaikille partiolaisille säännöllisesti partion viestintäkanavissa, Suomen Partiolaisten järjestämässä tapahtumissa sekä jäsenkokouksissa. Kannustetaan ja tuetaan piirejä, FiSSc:iä ja lippukuntia viestimään tavoitteen saavuttamisesta omille jäsenilleen.

Viestitään partion hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisesta partion ulkopuolelle ja autetaan sekä tuetaan myös muita nuorisjärjestöjä ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Keinovalikoima:

- > tehdään partion hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisesta viestintäsuunnitelma, jota päivitetään vuosittain
- > viestitään hiilineutraaliustavoitteen etenemisestä ja saavuttamisesta partion viestintäkanavissa
- > luodaan jokaisessa jäsenkokouksessa tilannearvio hiilineutraaliustavoitteen etenemisestä ja saavuttamisesta
- > kannustetaan ja tuetaan lippukuntia, piirejä ja FiSSc:iä viestimään päästövähennyksistä jäsenilleen
- > luodaan päivittyvä digitaalinen hiilineutraaliustavoitteen etenemisen seuranta
- > viestitään hiilineutraaliustavoitteen etenemisestä ja saavuttamisesta partion tapahtumissa ja niiden viestintäkanavissa
- > viestitään partion hiilineutraaliustavoitteiden etenemisestä ja saavuttamisesta partion ulkopuolelle
- > autetaan, tuetaan ja tehdään yhteistyötä myös muiden nuorisjärjestöjen kanssa ilmastonmuutoksen torjunnassa
- > osallistutaan aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen keskusteluun ilmastonmuutoksen hillinnästä relevanteissa asiayhteyksissä

6. Tavoitteiden saavuttamisen mittaaminen ja arviointi

Kehitetään hiilineutraaliustavoitteen seuraamiseksi selkeät välitavoitteet ja mittarit, joita seurataan säännöllisesti. Mittareilla tulee seurata sekä hiilijalanjalan pienentämistä että hiilikädenjalan kasvattamista.

Varmistetaan, että mittareilla mitataan monipuolisesti hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista. Kehitetään jokaisen keinon tehokkuuden seuraamiselle oma mittari. Reagoidaan tarvittaessa, jos mittarit osoittavat joidenkin toimien olevan riittämättömiä tai että joitakin toimenpiteitä ei ole otettu käyttöön.

Asetetaan portaittain etenevät vuosittaiset välitavoitteet hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Välitavoitteilla seurataan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista niin keskusjärjestössä kuin lippukuntien, piirien ja FiSSc:n keskuudessa.

Hiilineutraaliustavoitteen ja välitavoitteiden saavuttamista tarkastellaan vuosittain ja tavoitteen etenemisestä julkaistaan joka vuosi selkeä ja helposti ymmärrettävä ja saavutettava raportti. Arvioinnin pohjalta päivitetään tarvittaessa niin tavoitteita kuin keinojakin.

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi vuosien kuluessa tehtyjä toimenpiteitä arvioidaan kokonaisuudessaan vuonna 2025. Kokonaisarvioinnin pohjalta tehdään tarvittavat suunnitelmat tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamisen lopullinen arviointi tehdään vuosina 2029–2030, jolloin laaditaan myös suunnitelma jatkotoimenpiteiksi partion hiilinegatiivisuuden kasvattamiseksi.

Keinovalikoima:

- > kehitetään partion hiilijalanjäljelle mittarit, joilla seurataan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista
- > kehitetään partion hiilikädenjäljelle mittarit, joilla seurataan sen kehitystä ja vaikuttavuutta
- > mitataan partion päästöjen kehittymistä sekä tehtyjen ilmastotoimien, kuten päästövähennysten määrää
- > mitataan partion hiilinielujen kasvua sekä kompensatioiden määrää
- > mitataan Kestävästi partiossa -tunnuksen saaneiden lippukuntien määrää
- > mitataan suoritettujen ympäristökasvatuksellisten aktiviteettien ja taitomerkkien määrää
- > mitataan partion julkisten ilmasto koskevien kannanottojen määrää
- > mitataan partion ilmastotoimien näkymistä mediassa
- > tarkastellaan keskusjärjestön, piirien ja FiSSc:n suunnitelmia päästöjen vähentämiseksi vuosittain ja päivitetään niitä tarvittaessa
- > luodaan portaittain etenevät välitavoitteet hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi partion eri tasoilla
- > tarkastellaan vuonna 2025 hiilineutraaliustavoitteen etenemistä ja päivitetään tarvittaessa hiilineutraali partio -suunnitelma, huomioidaan hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemisen keinoja uudessa strategiassa ja arvioidaan, voidaanko hiilineutraaliuteen päästä jo selvästi ennen vuotta 2030
- > tehdään vuonna 2029 seuraava 10-vuotissuunnitelma hiilineutraaliuden ylläpitämiseksi ja mahdollisuuksien mukaan hiilinegatiivisuuden saavuttamiseksi

LIITE 1 AIKATAULUEHDOTUS

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vaatii pitkäaikaista sitoutumista sekä nykyisiltä että tulevilta partiolaisilta kaikilla partion tasoilla. Tavoitteen saavuttamiseksi esitellään tässä suunnitelmassa alustava aikataulu.

Aikataulun kohdat ovat yksityiskohtaisempia ensimmäisenä kahtena vuonna ja sen jälkeen yleispiirteisempiä. Ensimmäisten vuosien aikana partiossa keskitytään tarvittavien resurssien hankkimiseen ja rakenteiden luomiseen hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. On tärkeää, että myös ensimmäisinä vuosina aloitetaan hiilikädenjäljen pienentäminen, sillä ilmastonmuutoksen torjunnalla on kiire.

Suunnitelmassa esitettyä aikataulua on syytä tarkastella ja tarvittaessa päivittää vuosittain. Esitetyt toimenpiteet otetaan osaksi partiotoimintaa partion vuosittaisessa toiminnansuunnitteluprosessissa.

2021 keskitytään erityisesti tietopohjan vahvistamiseen, mittaristojen ja uusien toimintamallien luomiseen

- > hankitaan tarvittavat kumppanit ja rahoitus
- > osoitetaan työntekijäresurssia suunnitelman toteuttamisen mahdollistamiseksi
- > lasketaan partiotoiminnan hiilijalanjälki esim. tilattuna tutkimuksena tai opinnäytetyönä
- > luodaan portaittain etenevät välitavoitteet hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi partion eri tasoilla
- > kehitetään partion hiilijalanjäljelle mittarit, joilla seurataan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista
- > kehitetään partion hiilikädenjäljelle mittarit, joilla seurataan sen kehitystä ja vaikuttavuutta
- > otetaan käyttöön Kestävästi partiossa -tunnus
- > järjestetään säännöllisesti partion vastuullisuuskoulutusta jäsenistölle
- > piirit ja FiSSc nimeävät henkilön tai ryhmän, joka on vastuussa hiilineutraaliussuunnitelmasta keskusjärjestön tukemana

2022 uusien toimintatapojen, raportointimallien ja mittareiden vakiinnuttaminen koko järjestössä, toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä

- > keskusjärjestö, piirit ja FiSSc kehittävät omat suunnitelmat hiilineutraaliuden saavuttamiseksi suunnitelmassa aikataulussa, joista ne raportoivat ja joita ne tarvittaessa päivittävät vuosittain
- > tarjotaan partion työntekijöille ja luottamushenkilöille koulutusta ilmastotyöstä
- > päivitetään partio-ohjelman ympäristökasvatussisällöt asiantuntijakumppaneiden tuella
- > järjestetään mahdollisimman vähäpäästöisiä partiotapahtumia

2023–2024 toteutetaan lisää konkreettisia toimia partion hiilijalanjäljen pienentämiseksi ja hiilikädenjäljen suurentamiseksi

- > tarkastellaan keskusjärjestön, piirien ja FiSSc:n suunnitelmia päästöjen vähentämiseksi vuosittain ja päivitetään niitä tarvittaessa
- > toteutetaan lisää konkreettisia tekoja tämän dokumentin ja edellisten vuosien aikana kerrytetyn tiedon perusteella

2025–2028 arvioidaan tavoitteen saavuttamisen etenemistä sekä tarkastellaan tavoitetason kunnianhimoa, tehdään tämän mukaisesti toimenpiteitä

- > tarkastellaan vuonna 2025 hiilineutraaliustavoitteen etenemistä ja päivitetään tarvittaessa hiilineutraali partio -suunnitelma, huomioidaan hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemisen keinoja uudessa strategiassa ja arvioidaan voidaanko hiilineutraaliuteen päästä jo selvästi ennen vuotta 2030

2029–2030 partio on hiilineutraali, tehdään suunnitelmat tulevaisuutta varten

- > tehdään seuraava 10-vuotissuunnitelma hiilineutraaliuden ylläpitämiseksi ja mahdollisuuksien mukaan hiilinegatiivisuuden saavuttamiseksi